

ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Т. Педагогический дискурс и дискурсивно-педагогическая модель перевода [Электронный ресурс] / Т. Волкова // Весник ЧелГУ, 2011. – Вип. 60. – С. 39–41.
2. Ежова Т. В. К проблеме изучения педагогического дискурса [Электронный ресурс] / Т. В. Ежова // Весник ОГУ. – №2, 2006. – С. 52–56.
3. Жароїд Ю. Комунікативний метод навчання у викладанні іноземної мови [Текст] / Ю. Жароїд // Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: методика викладання гуманітарних дисциплін студентам немовних спеціальностей: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – 2013. – С. 200 – 204.
4. Клекина Е. Стратегии и тактики развертывания мультимодальной интеракции в педагогическом дискурсе [Электронный ресурс] / Е. Клекина // Весник ВолГУ, 2012. – Вип. 10. – С. 153–155.
5. Пришупа Ю. Комунікативно-діяльнісний підхід як метод самоосвітньої компетентності [Текст] / Ю. Пришупа // Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: методика викладання гуманітарних дисциплін студентам немовних спеціальностей: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – 2013. – С.108 – 110.
6. Черкашин С. Використання мультимедійних засобів та інтерактивних методів у процесі навчання іноземних мов [Текст] / С. Черкашин // Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: методика викладання гуманітарних дисциплін студентам немовних спеціальностей: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – 2013. – С. 328 – 333.

Ананьєва Л. В.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
кафедра романської філології

та порівняльно-типологічного мовознавства,
Київський університет імені Бориса Грінченка

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЕЛЕМЕНТІВ ДІЛОВОЇ ГРИ

Ділова гра – це вид навчальної діяльності, призначений для розвитку, вдосконалення навичок і вмінь професійного характеру, а також пов'язаних з іншомовним професійним спілкуванням. Розвиток та вдосконалення професійних навичок та вмінь досягаються за рахунок їх інтенсивного тренування в умовах, які досить точно моделюють умови реального професійного спілкування.

Специфіка організації навчання іншомовного професійного діалогічного мовлення полягає у визначенні професійного спілкування, що розуміється як реалізація програм мовної поведінки в залежності від здатності орієнтуватися в ситуації професійної комунікативної діяльності. Професійна комунікативна поведінка передбачає певний рівень розвитку професійних вмінь, які мають міжпредметний характер. Оволодіння практичними навичками професійної комунікативної поведінки передбачає наявність таких проміжних умінь: мовленнєвих умінь комунікативного регулювання ситуацій, умінь планування і організації спільної діяльності з іншими (фахівцями/нефахівцями).

Розглянемо дидактичні можливості ділової гри з метою виявлення таких, які б підвищили ефективність формування професійних комунікативних умінь та оптимізували процес

формування і розвитку професійної спрямованості особистості.

Дидактичні можливості ділової гри закладені в її структурі. Розглянемо структуру ділової гри з огляду на вимоги, які необхідно врахувати у процесі формування навичок іншомовного професійного спілкування

1) облік рівня сформованості професійного інтересу студентів;

2) використання моделі професійної поведінки як мотиваційної основи виконання навчальних професійних комунікативних дій;

3) поетапне оволодіння професійними комунікативними вміннями: оволодіння спочатку професійними комунікативними операціями, їх поєднанням в комунікативні дії, і подання комунікативних дій в цілісних актах професійної поведінки;

4) використання вербальних та невербальних засобів спілкування.

Найбільш сприятливими умовами для формування і розвитку професійного інтересу є умови набуття професійного досвіду - можливості цілісного бачення студентами своєї професійної діяльності і комплексного засвоєння і застосування наявних знань і умінь. Ділова гра є одним з інноваційних та таким, що постійно розвивається та вдосконалюється, способів відтворення умов набуття досвіду професійного іншомовного спілкування.

Психологами гра трактується як правила внутрішнього самообмеження, самовизначення. У зв'язку з цим гра є "зоною найближчого розвитку". У грі, людина стає вище своєї повсякденної поведінки: гра моделює обставини її ймовірного майбутнього і відтворює найбільш типові, узагальнені професійні ситуації в стислому масштабі часу.

Як же створити таку дидактичну модель, яка б найбільш повно відтворювала особливості майбутньої професійної діяльності та створювала умови набуття досвіду іншомовного професійного спілкування в навчальній аудиторії?

Для цього спробуємо співставити компоненти реальної ситуації професійного спілкування з компонентами структури ділової гри. До компонентів структури гри зазвичай відносять цілі, сукупність соціальних ролей, комунікативні та дидактичні умови реалізації. Отже, суб'єкти спілкування співвідносяться з сукупністю соціальних ролей, комунікативні завдання (предмети спілкування) - з цілями гри, а обставини спілкування - з комунікативними та дидактичними умовами реалізації. Розглянемо детальніше кожен з компонентів структури ділової гри.

При створенні моделі професійної поведінки слід врахувати, що соціальні та психологічні характеристики мають включати лише якусь одну рису, яка дозволяє надати вмотивованість мовленнєвій поведінці. Носії присвоєних соціальних ролей реалізують в рольовій поведінці певні комунікативні наміри шляхом досягнення певних професійних цілей. Таким чином, з'являється можливість «проектування» себе в професії - аналізу своїх актуальних і потенційних можливостей та співвіднесення цілей з вимогами майбутньої професійної діяльності.

Комунікативні та дидактичні умови реалізації ділової гри можна розглядати як специфічну модель поведінки в умовах, наближених до реальних. За відсутності досвіду професійного спілкування та можливості бачити реальну професійну діяльність необхідно штучно формувати мотиви навчальних дій. Вони виникають за наявності широкого контексту діяльності. Тож, має сенс організувати послідовність навчальних дій в напрямку від актів діяльності при використанні

глобальних комунікативних блоків, через виокремлення та осмислення мовної структури, знову до актів діяльності, але вже іншого рівня.

Таким чином, дидактичні можливості ділової гри є фактором підвищення ефективності процесу формування навичок іншомовного професійного спілкування та засобом створення умов набуття професійного досвіду в умовах навчальної аудиторії.

Артеменко Т. М.

кандидат філологічних наук, доцент,
кафедра іноземних мов №2,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

КОМУНІКАТИВНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Мова, яка є головним посередником у міжкультурному комунікативному процесі, виникає, розвивається і існує як соціальний феномен. Актуальність вивчення іноземної мови у широкому соціокультурному контексті пов'язана з потребою суспільства у фахівцях різного профілю, в тому числі юристах, які добре володіють іноземною мовою, що є запорукою їх успішної професійної діяльності. Інтеграція України у світовий освітній простір вимагає удосконалення системи викладання іноземної мови з метою підготовки фахівців, які володіють мовою як засобом міжкультурної комунікації. При цьому увага повинна приділятися комунікативному підходу,

при якому враховуються комунікативні призначення мовних одиниць, їх співвідношення з поведінкою, діяльністю та соціальним статусом людини. Питання мовної поведінки широко досліджуються. Результати цих досліджень втілюються в практику викладання іноземної мови.

На сучасному етапі об'єктом навчання іноземної мови у вищих навчальних закладах є мовна комунікативна діяльність, при якій мова використовується для цілей комунікації. Аналізуються фактори, які забезпечують успішне використання мови для досягнення певних цілей. Зазначений підхід до викладання іноземної мови є ефективною стратегією оптимізації цього процесу. Такий підхід вимагає від викладача зміни методики викладання на таку, при якій мова вивчається як засіб впливу однієї людини на іншу у процесі комунікативної діяльності. Важливими фактором, що сприяє цьому впливу та реалізації комунікативної інтенції комунікантів, є їх соціальна роль, урахування якої допомагає інтерпретувати значення мовних дій.

Теорія мовленнєвого впливу вивчає механізми варіативної інтерпретації при функціонуванні мовної системи у будь-якій сфері діяльності людини, при цьому вивчаються пріоритетні фактори успішного використання мови комунікантами для здійснення їх цілей. Необхідним для студентів стає аналіз реального функціонування мови, при якому беруться до уваги не тільки лінгвістичні, а й соціальні, психологічні та екстралінгвістичні фактори. Для роз'яснення дійсної суті мови викладач повинен звертати увагу студентів на комунікативні аспекти мовленнєвої діяльності, комунікативне призначення мови, а не тільки вивчати з ними систему мовних форм.

Навчитися використовувати мову для успішної комунікації, для реалізації комунікативних завдань є основною метою вивчення мови. Реальне функціонування мовних оди-